

Med forbehold om endringer under fremføring

Høyres landsmøte

2. april 2022

Erna Solberg

Høyres leder

Kjære venner, så godt å se dere igjen.

Dette landsmøtet har jeg gledet meg til.

Endelig skal vi være samlet under samme tak igjen.

Selv om det er fint å se dere, så samles vi i en
dyster tid.

Midt i hjertet av Europa regner bombene på nytt over
forsvarsløse mennesker.

På TV ser vi de mest hjerteskjærende scener.

Barn på flukt som fortvilet tar farvel med fedre som
blir igjen for å kjempe.

Små familier som ligger døde igjen i gatene etter granatnedslag.

Hvor den eneste verdigheten det er tid til å gi dem er å bre over et plagg eller et teppe.

Barn som settes alene på toget ut av landet fordi mor må ta seg av pleietrengende eldre midt i bomberegnet.

Mennesker som for få dager siden levde som oss. Nå står millioner uten annet enn det som får plass i en liten koffert.

Krig er forferdelig.

Særlig når sivile rammes på denne måten.

Høyre tok tidlig til orde for mer humanitær hjelp til det ukrainske folk.

Mange organisasjoner og enkeltpersoner bidrar også med helt nødvendig hjelp.

Deres innsats betyr mye.

Støtten til Ukraina må øke enda mer fremover.

Den ulovlige og uprovoserte krigen mot Ukraina har sjokkert en hel verden.

Tryggheten er blåst bort av Putins bomber.

Fordømmelsen fra nesten hele verden har vært massiv. Sanksjonene mot Putins regime er historisk harde, og de kommer til å svi.

Samtidig har Ukrainas motstand vært imponerende. De har inspirert oss alle.

Takket være ukrainernes heltemot og gode forberedelser, så ble Putins invasjon raskt en pinlig flause.

Da grep han til han har gjort så mange ganger før: Hensynsløs bombing og drap på sivile.

Krigsforbrytelsene har stått i kø.

- Bruk av ulovlige våpen.
- Angrep på sykehus.
- Vilkårlig skyting mot sivile.

Jeg er glad for å se at mange nå etterforsker disse forbrytelsene. Denne konflikten er, som vi alle ser daglig på TV og i sosiale medier, godt dokumentert.

Denne gang må det bli et rettsoppgjør hvor de skyldige stilles til ansvar.

Forbrytelsene i Ukraina må også føre til en realitetsorientering om Putins Russland.

Ine fikk kritikk da hun som forsvarsminister uttalte at forholdet til Russland aldri ville bli det samme etter invasjonen på Krim-halvøya i 2014.

Nå ser vi at hun hadde sørgelig rett.

Vi burde kanskje ha forstått hvor det skulle ende allerede da Putin la Groznyj i ruiner.

Eller da han bombet georgiske byer.

Vi burde ha sett hva som ville komme da Putin drepte sine motstandere hjemme.

Og da han begynte å drepe også folk som hadde flyktet til utlandet.

Da han brøt nedrustningsavtaler.

Vi burde i hvert fall ha forstått det da han invaderte og annekterte Krim-halvøya.

Og da han invaderte Luhansk og Donetsk.

Eller da han jevnet Aleppo med jorden.

Når vi ser oss tilbake, har vi vært for opptatt av det vi gjerne kaller å «komme videre». Igjen og igjen.

Vi håpet alle at det ville komme en mer positiv utvikling. Men det håpet er nå knust en gang for alle.

Vi må heller ikke tro at vi ser et annet Russland i nord.

At vi med en eller annen form for egen dialog kan oppnå mer enn om vi står sammen med våre allierte.

All kontakt med Russland nå må baseres på at det er Putins Russland vi snakker med.

Enten det er i øst eller vest, nord eller sør.

Et Russland hvor det totalitære mørket har senket seg.

Hvor ytringsfriheten, pressefriheten og demokratiet er avviklet.

Styrt av en person som har løyet så mye, brutt så mange lover, traktater og avtaler, at hans løfter aldri må stoles på igjen.

Og la meg være tydelig: Det er Putin som er problemet, ikke det russiske folk.

Det er Putin som sender Russlands ungdommer, uforberedt og med dårlig organisering og utstyr, for å dø på ukrainsk jord.

Russere flest er nå fanger i eget land.

Et undertrykket folk, som plyndres og utnyttes av Putin og hans venner.

Kjære landsmøte, tiden for naivitet i vårt forhold til Putins Russland må nå være over en gang for alle.

Det som skiller Norge fra andre av Russlands naboland som det har gått langt verre med, er ikke vår evne til å godsnakke med Putin.

Det er NATO.

Vår trygghet hviler på solidariteten i NATO.

På vår felles forpliktelse til å forsvare hver eneste meter mot enhver trussel utenfra.

Derfor er NATO-solidariteten noe vi aldri skal rokke ved.

Derfor gikk aldri Høyre i regjering imot våre NATO-partnere i spørsmålet om forbudstraktaten mot atomvåpen. Og for øvrig: Noe effektivt virkemiddel for atomnedrustning er traktaten heller ikke.

Derfor stilte Høyre i regjering opp når NATO spurte. For hvis vi aldri stiller opp for andre, hvordan kan vi da forvente at andre stiller opp for oss den dagen vi trenger hjelp?

Kjære landsmøte,

NATO-solidariteten må aldri tas for gitt og her skal Høyre fortsatt være det mest bunnsolide partiet.

Jeg vil i dag hilse til norske soldater på vakt. Både de som passer på oss her hjemme. Og de som sammen med allierte bidrar til det felles forsvaret av NATO-landet Litauen.

Dere skal vite at vi er mange som er takknemlige for jobben dere gjør.

NATO-medlemskapet innebærer også at vi må bidra til vår egen sikkerhet.

Da Høyre kom inn i regjeringskontorene i 2013 stod det dårlig til.

Beredskapslagre var tømt.

Skip lå til kai.

Mannskap ble ikke øvd.

Klartidene var for lange.

I dag er situasjonen heldigvis en annen.

Det er ikke bare mine ord.

Sjefsforsker Tore Nyhamar ved Forsvarets forskningsinstitutt skrev nylig:

«Forsvaret har tatt store steg siden 2014. Planverk er oppdatert, avdelinger er fylt opp og trent for hjemlige oppgaver, og huller i strukturen er tettet. Mange elementer i Forsvaret har gått fra å være tomme skall med liten kampevne til å ha god operativ status.»

Vi fikk vedtatt to langtidsplaner for forsvarssektoren som snudde den negative utviklingen og bidrar til en vesentlig styrking av forsvarsevnen. Men vi sa også at dette kommer til å ta tid, og at styrkingen av Forsvaret må fortsette i årene fremover.

Vi må nå innse at verden har forandret seg.

Freden i Europa er knust.

Tryggheten er borte.

Vår frihet og vårt demokrati står på spill nok en gang.

Det aller viktigste vi kan lære av det modige ukrainske folket, er at frihet og demokrati - ja, det er virkelig verdt å kjempe for.

La det derfor ikke være tvil, Høyre vil ha en kraftig økning av forsvarsbudsjettene fremover.

Da vi satt i regjering fikk Forsvarets forskningsinstitutt i oppdrag å utarbeide årlige råd om utviklingen av Forsvaret.

I rapporten som nylig ble fremlagt peker FFI særlig på behovet for bedre kommunikasjon, luftvern og styrket forsyningssikkerhet for Forsvaret.

Disse forslagene vil Høyre følge opp, som en styrking ut over gjeldende langtidsplan.

Samtidig vil jeg advare mot å iveren etter å peke på sin egen favorittavdeling. Eller sin egen favorittanskaffelse.

Som ukrainerne har lært oss, forsvar av et land er også et fag.

Ja, de har en imponerende forsvarsvilje.

Men også svært kompetent forberedelse og ledelse gjør at de klarer seg så godt mot den russiske overmakten.

På samme måte må vi bruke den kompetansen vi selv har, og har tilgang til gjennom NATO, når vi skal vurdere hvordan vi skal styrke vår forsvarsevne.

Og så må vi huske på:

Norge er ikke Ukraina.

Norge er heller ikke Finland.

Vi må ta utgangspunkt i Norges strategiske plassering ved Atlanterhavet.

Vi må også forberede oss enda bedre på det som FFI advarer om at fremtiden vil bringe:

- En tendens til sammensmelting av militære og ikke-militære midler.
- Internasjonale konflikter i gråsonen mellom krig og fred.

- Et svakere skille mellom ytre og indre sikkerhet.

Dette skal vi ta på alvor.

Kjære landsmøte, Høyre skal aldri, aldri ta vår frihet for gitt.

Et Norge med økt grunnberedskap står sterkere uansett hva slags krise som treffer oss.

Det gir økt utholdenhet i en innledende kaotisk fase.

Og det gjør oss mindre sårbare for press.

Her gjorde vi oss flere erfaringer under pandemien som det er verdt å ta med seg. Flere av dem tok vi tak i allerede da vi satt i regjering:

- Vi bygget opp et beredskapslager av smittevernutstyr.
- Mer utstyr ble kjøpt inn til sykehusene.
- Vi bygget opp et beredskapslager av medisiner.

Neste krise kan være en helt annen enn de vi nettopp har vært gjennom.

Da er det viktig at vi kjenner til de sårbarhetene vi har. Og at vi gjør det vi kan for å redusere dem eller kompensere for dem.

Som et lite land i utkanten av Europa, vil vi alltid ha lange forsyningslinjer og mye import av viktige varer. Da må vi se på behovet for beredskapslagre.

Vi får stadig mer og stadig viktigere digital infrastruktur. Da må vi sikre den bedre.

Vi har de siste tiårene blitt mer avhengig av utenlandsk arbeidskraft.

Og det har også vist seg at å stå utenfor EU er en sårbarhet.

Jeg vil si litt mer om de to siste.

Under pandemien var det behov for å begrense innreise. Nye kriser kan også føre til at det blir

vanskeligere å reise. Eller til at folk ønsker å gjøre en innsats i sitt eget land.

Vi erfarte at dette skapte store problemer på så ulike områder som matproduksjon, industri og helsetjenester. Ironisk nok gikk importen av mat fint under pandemien. Det var den maten vi produserer selv vi fikk problemer med på grunn av avhengigheten av utenlandsk sesongarbeidskraft.

Denne utfordringen lar seg ikke enkelt løse. I tiden vi går inn i, med knapphet på arbeidskraft, kan avhengigheten øke ytterligere.

Knapphet på arbeidskraft utfordrer faktisk også Forsvarets mulighet til å tiltrekke seg og å holde på viktig personell.

Mobilisering av mer av den norske arbeidskraften vil være til stor nytte.

Dette vil bli en av de viktigste sakene for Høyre fremover.

Dette temaet kommer jeg tilbake til.

Samtidig må både private og det offentlige jobbe mer med hvordan vi skal håndtere og redusere denne sårbarheten fremover.

Så var det EU.

Og ja. Vi må snakke om EU igjen.

Ikke fordi Norge kommer til å søke om medlemskap neste måned. Men fordi utviklingen i EU nok en gang skyter fart. Konsekvensene av vårt utenforskap kommer til å bli tydeligere.

I Høyre vet vi at et EU-medlemskap ville løst mye.

Under pandemien så vi dette klart.

De dramatiske første dagene stoppet lastebiler på vei til Norge med smittevernutstyr på Svinesund. De fikk ikke kjøre ut av EU.

Da vaksineinnkjøpene startet opp, var det uten Norge.

Og vi var for små til å interessere legemiddelselskapene.

Begge disse forholdene løste seg.

Fordi vi argumentert hardt med EØS-avtalen.

Fordi Norge har en del gode venner i EU, blant annet våre nordiske naboer, Tyskland og andre.

Fordi Norge generelt ses på som en internasjonal bidragsyter som ikke setter egeninteressen først ved enhver anledning.

At vi har et godt embetsverk som trakk i alle de trådene de kunne.

Og at vi politikere brukte alle våre kontakter for det de var verdt.

Og ikke minst, kjære europavenner,

Vi fikk under pandemien betalt for at vår regjering hadde investert i vårt forhold til EU og vært en god samarbeidspartner.

Det viste seg at i hvert fall en europeisk vaksineanskaffelse gikk uten Norge. Ikke fordi noen i EU ville oss noe vondt. Men det ble plutselig tatt en beslutning i et forum hvor ingen tenkte på oss.

Og hvor Norge ikke var til stede fordi vi har valgt å stå utenfor.

Norges utenforskap er en sårbarhet som vi må erkjenne.

Enten man er for eller imot norsk EU-medlemskap.

EUs arbeid med beredskap og krisehåndtering trappes nå kraftig opp.

Det kan øke sårbarheten ytterligere.

Det er i Norges interesse å knytte oss så tett som overhodet mulig til dette arbeidet.

Derfor må vi altså igjen ty til den norskeste av alle øvelser: Plassere oss selv utenfor og samtidig jobbe knallhardt for å få være med på mest mulig.

Norge har over 70 samarbeidsavtaler med EU¹. Så vi klarer nok enda en.

¹ <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/nou-2012-2/id669368/?ch=8>

Eller: Vi kan finne vår naturlige, trygge plass på innsiden sammen med våre venner i Europas demokratiske og frie land.

- o -

Mange har flyktet fra Putins krigsmaskin. En del av dem har søkt trygghet i vårt land.

Ja, faktisk befinner noen av dem seg på nabohotellet her borte.

Mari og jeg var nylig der og hilste på. Det var et gripende møte.

Vi skal ta godt imot dem.

Vi skal møte dem med varme, trygghet og muligheter. Mens de venter på det de selv sa til meg var det viktigste: Anledningen til å vende tilbake til et fritt Ukraina.

Nå er det Norge som er nærområde.

Det forplikter, og Norge skal stille opp.

De som kommer til Norge må nå raskest mulig i jobb.

Mange har med seg kompetanse og erfaring som er ønsket i det norske arbeidsmarkedet.

De må raskest mulig få arbeidstillatelse og kobles med arbeidsgivere som melder om stort behov for arbeidskraft.

De som trenger hjelp med språk må også få det.

Og barn må sikres et skoletilbud så raskt som mulig.

Kjære landsmøte,

De som nå kommer til Norge ønsker å bidra, og det må vi sørge for at de får muligheten til.

- o -

Hele verden vil merke ringvirkningene av krigen.

- Dyrere mat.

- I verste fall mangel på mat i fattige land.
- Dyrere drivstoff og energi.
- Brutte forsyningskjeder.
- Permitteringer.

For mange nordmenn skaper dette mindre trygghet for egen økonomi. Og for enkelte også mindre trygghet for arbeidsplassen.

Høyre tok tidlig til orde for å gi folk hjelp til å betale strømregningen.

Krigen kan føre til ytterligere prishopp på strøm. I så fall vil Høyre se på ytterligere forbedringer i ordningen.

Folks strømbetaling fyller nå opp statlige og kommunale kontoer. Det er det ingen grunn til.

Folk og småbedrifter må få tilbake merkostnadene som de nå betaler inn til offentlige eide kraftselskaper.

Men, og dette er viktig: Det må fortsatt være slik at det lønner seg å spare på strømmen og å investere i energisparing for de som har økonomi til det.

Økte renter, dyrere drivstoff, økte priser generelt og regjeringens skatteøkninger kommer på toppen av økte strømpriser.

Den nye regjeringen økte skatten for lave og middels inntekter i statsbudsjettet, sammenlignet med det budsjettet min regjering la frem. Det var ikke klokt.

Det er lett å forstå at mange nå er urolig for hvordan de skal få endene til å møtes.

Derfor er det viktig at vi unngår en pris- og lønns spiral. Det gir ikke økt kjøpekraft, bare dårligere konkurransekraft.

Og dermed også mindre trygghet for arbeidsplassene.

Høyre vil i sine skatte- og avgiftsforslag fremover bidra til større økonomisk trygghet.

Både ved å ivareta bedriftene og arbeidsplassene, og ved at folk flest får beholde mer av sin egen inntekt.

Kjære venner,

Vi tok godt vare på arbeidsplassene våre under pandemien. Blant annet derfor går det nå veldig bra i næringslivet.

Det var særlig viktig at vi, i tillegg til pandemien, hele tiden tok hensyn til de langsiktige utfordringene for Norge.

Allerede i mai 2020 la vi frem forslag for at Norge skulle komme bedre ut av krisen økonomisk. Ved å jobbe med den store omstillingen til å bli grønnere. Satse mer på utdanning. På kunnskap og på kompetanse.

Dette må vi også gjøre nå, i forbindelse med denne krisen.

Seks av ti virksomheter som nylig ble spurt av Norges Bank svarte at de går for full kapasitet. Nær halvparten har problemer med å få tak i ansatte med riktige kvalifikasjoner².

Også offentlig sektor etterspør mer arbeidskraft. Og når jeg hører de rødgrønne snakke, så skal offentlig sektor etterspørre enda mer fremover.

Vi står nå overfor noen viktig veivalg.

For høy vekst i oljepengebruken vil skape enda mer press.

Konsekvensene kan være flere.

- Kraftig økt arbeidsinnvandring og mer lavlønnskonkurransen.

² https://www.norges-bank.no/contentassets/0e502bd197b24b6ca43d6dbba52815b6/regionalt-nettverk_1_22-nasjonal--rapport.pdf?v=03/15/2022090702&ft=.pdf

- Økt kamp om arbeidskraften, økte lønninger og svekket konkurranseevne for industrien.
- Mindre menneskelige ressurser tilgjengelig for prioriterte formål, som for eksempel Forsvaret og grønn omstilling i næringslivet.

Situasjonen forverres ytterligere av forslag fra regjeringen om å gjøre arbeidslivet mer detaljregulert og rigid.

Men det finnes også løsninger.

- Arbeidsinnvandringen vil antagelig øke uansett, men det er da viktig å sørge for at det ikke gir press mot lavlønnsyrkene.
- Flere må inkluderes i det norske arbeidslivet, både de som står utenfor i dag og flyktninger som nå kommer til landet vårt.
- Eldre som ønsker det må få lov til å jobbe lenger, ikke tvinges til å gå av slik regjeringen vil.

- Unge må raskere gjennom utdanningen og tidligere ut i arbeid.
- Kompetansen både til de som er i arbeidslivet, og de som står utenfor, må løftes slik at den matcher behovet i arbeidslivet.

Dette er de store og viktige utfordringene for vårt samfunn i dag.

Og nei, kjære landsmøte: Flere fylkeskommuner er ikke svaret på noen av disse utfordringene.

Det gjør bare handlingsrommet for å løse folks virkelige utfordringer mindre.

Høyres jobb fremover, blir å lete etter enda flere gode løsninger på de store utfordringene.

Lykkes vi med det, så er gevinstene mange:

- Økt vekst i norsk økonomi.
- Flere sysselsatte.
- Økt velferd for alle.

Mange i vårt land har ikke fullført videregående opplæring. Kanskje var de lei etter ungdomsskolen. Kanskje falt de ut.

Flere av dem har likevel klart å få seg en jobb. Kanskje via venner eller familie. Eller man har tatt det som bød seg.

Men disse jobbene blir det stadig færre av. Og en dag er det stopp. Du må finne deg nytt arbeid. Med familie å forsørge og uten kompetanse som etterspørres av noen.

Andre har en kompetanse, men en som er i ferd med å gå ut på dato.

Og med en familieøkonomi som akkurat går rundt, er det ikke mulig å ta fri for å oppdatere eller omstille seg.

Det kan være en person som kom til vårt land som flyktning. Og som sliter med å få dokumentert og godkjent tidligere utdanning.

Eller det kan være en som har hatt vanskeligheter i livet. Når ting kommer i orden igjen er det stort hull i CV'en som gjør det tungt å få en ny sjanse.

Kjære landsmøte,

Det er fryktelig mange veier ut av arbeidslivet.

Men det er altfor få veier inn.

Høyres jobb de kommende årene blir å skape nye veier inn i arbeidslivet.

Slik at flere kan legge utenforskap bak seg.

Slik forskjellene kan bli mindre.

Slik at ingen går ut på dato i vårt arbeidsliv.

Når vi igjen ber om velgernes tillit i 2025, skal vi ha planen klar.

Flere må inkluderes i vårt samfunn, og Høyre skal være inkluderingspartiet.

Dette er et arbeid som krever innsats over tid. Det må bygges sten på sten. Vi la et godt grunnlag da vi satt i regjering:

- Vi startet opp inkluderingsdugnaden.
- Reformerte hele integreringsområdet.
- Innførte aktivitetskrav for unge sosialhjelpsmottakere og krav til norskopplæring.
- Etablerte kompetansereformen.

- Startet opp fullføringsreformen og økte andelen som fullfører videregående opplæring betydelig.

Kjære venner,

Her er det mye å være stolt av.

Men det er fortsatt mye igjen å gjøre.

Nesten 600 000 tusen nordmenn mangler et vitnemål eller fagbrev fra videregående skole.

Fullført videregående opplæring er kanskje det aller viktigste for en trygg plass i vårt arbeidsmarked.

De siste månedene har stortingsgruppen jobbet med å finne nye løsninger slik at flere voksne kan fullføre videregående opplæring.

For meg er dette politisk arbeid på sitt aller beste.

Og jeg inviterer dere alle med på å utvikle flere slike løsninger for å inkludere flere i vårt samfunn fremover.

Mennesker med psykiske lidelser er blant dem vi må inkludere bedre.

Psykiske lidelser er en viktig årsak til tidlig uførepensjon.

Noe av det styggeste vi gjør i vårt samfunn, er å fortelle ungdom i 20-årene at det ikke er plass til dem i vårt arbeidsliv.

På tirsdag møtte jeg Ruben Bakke. Han jobber på PitStop som drives av Frelsesarmeen i Bergen.

Der hjelper han ungdommer som sliter med angst, depresjon og som synes det er litt vanskelig å komme seg ut av sengen om morgenen.

Jeg synes han sa det veldig fint:

«Min jobb er å lete etter gull. Og gull er det alltid å finne.»

De som har mulighet til å komme tilbake til arbeidslivet, kan vi rett og slett ikke gi opp.

Gevinsten ved å løse små problemer før de blir store, er enorm.

Både for den enkelte og for samfunnet.

Derfor bygget vår regjering gradvis og systematisk opp lavterskel-tilbudet innen psykisk helse³.

- Bare fra 2016 til 2020 ble det 2 600 flere årsverk i kommunalt psykisk helse- og rusarbeid.
- Vår regjering stilte krav om at alle kommuner skal ha psykologkompetanse.
- Helsestasjons- og skolehelsetjenesten ble betydelig styrket.
- I 2013 var det kun 11 kommuner og interkommunale samarbeid som tilbød Rask psykisk helsehjelp. I 2021 ble dette tilbudet gitt i om lag 60 kommuner og bydeler, og flere må det bli.

³ Alle tall St. prop 1S 2021-2022 (HOD)

Pandemien har bidratt til at særlig flere unge har utfordringer. Men vi så også bekymringsfulle trekk før pandemien⁴.

Også når det gjelder alvorlige diagnoser som spiseforstyrrelser.

Derfor er jeg, dessverre, ikke så sikker på at problemene vil være over med pandemien.

Derfor er jeg urolig for signalene om at den såkalte gylne regel for helseforetakene skal fjernes og at fritt behandlingsvalg skal avvikles.

Den gylne regel sier at veksten i aktivitet og reduksjonen i ventetider skal være større i psykisk helsevern og rusbehandling hver for seg, enn veksten i somatisk spesialisthelsetjeneste.

Regelen har vært et mål som helseforetakene strekker seg etter. Selv om det ikke alltid er nådd, så har det bidratt til å løfte innsatsen.

⁴ <https://forskning.no/psykiske-lidelser/tenaringsjenter-med-psykiske-lidelser-oket-med-40-prosent/295500>

Fritt behandlingsvalg betyr at du selv kan velge en behandling som passer deg, betalt av det offentlige.

Til Bergens Tidende uttalte Olaf Olsvik seg i fjor. Han har erfaring fra drift av rusinstitusjoner før Fritt behandlingsvalg ble innført. Han sa det slik: «Å se på at foreldre måtte låne penger for å få lagt inn barna. Den følelsen håper jeg aldri å få oppleve igjen.»

Det kan sikkert finnes ting å kritisere ved begge disse ordningene. Men rått og brutalt å kutte begge kan få alvorlige følger.

I en tid hvor psykisk helse trenger mer ressurser, så blir det helt feil å fjerne signalene til helseforetakene om å prioritere dette feltet.

Og i en tid hvor flere unge får alvorlige problemer, så blir det helt feil å fjerne valgfrihet på et område hvor nettopp et mangfold av tilbud er nøkkelen til at flere kan bli friske.

Høyre vil derfor være garantisten for en fortsatt prioritering av psykisk helse og valgfrihet for pasientene.

Tidligere denne uken besøkte jeg stiftelsen Barnas Fysioterapisenter i Bergen.

De tilbyr intensiv og individuelt tilpasset opptrening til barn med Cerebral Parese eller andre hjerneskader. Slik at pasientene kan mestre hverdagslige ting, som å gå i trapper eller kneppe knapper.

Takket være fritt behandlingsvalg, er dette et landsdekkende tilbud.

Det betyr at alle familier, uavhengig av hvor i Norge man bor, kan få behandling i grupper med andre barn i samme situasjon. Uten å betale for det. Selv møtte jeg familier fra Ålesund, Sandnessjøen, Kristiansand, Stavanger, Arendal og Bergen.

Disse familiene frykter nå for tilbudet.

Så langt er regjeringens eneste svar at aktører som Barnas Fysioterapisenter må forhandle med de regionale helseforetakene og delta i anbuds konkurranser.

Fysioterapeutene jeg møtte sier de ikke har tid eller ressurser til å holde på med den type byråkrati.

I verste fall kan tilbudet bli nedlagt, eller forbeholdt familier som har økonomi til å betale av egen lomme.

Ærlig talt, landsmøte. Bør ikke vi bidra til at barn med funksjonshemninger kan få den hjelpen de trenger til å mestre en så normal hverdag som mulig?

Regjeringens aversjon mot fritt behandlingsvalg står i fare for å ødelegge mange gode tilbud til noen av de mest sårbare i Norge.

Når vi skal utvikle Høyre-politikk som er klar for gjennomføring fra 2025, så skal målet være et mer, ikke mindre, mangfoldig tilbud.

Målet vårt er at valgfriheten for pasientene, særlig innen rus og psykisk helse, skal bli større, ikke mindre.

Vi må skape mer trygghet for hjelp til de som har psykiske problemer, ikke mindre.

Kjære landsmøte,

Høyre skal være inkluderingspartiet og det betyr at vi setter mennesket foran systemet.

- o -

I forrige måned publiserte FNs klimapanel andre del av sin sjette hovedrapport. Den handler om konsekvensene av klimaendringene. Neste delrapport kommer nå på mandag. Den handler om hva vi skal, kan og må gjøre for å redusere utslippene og bremse oppvarmingen.

Rapportene gir oss et stadig sterkere kunnskapsgrunnlag.

Menneskeskapte klimaendringer er farlige.

Også for oss her i Norge.

Stormene kommer hyppigere.

Skredene blir flere.

Regnet blir hardere.

Selv for en bergenser kan det bli litt mye.

Tiden er knapp.

Statsbudsjettet fra den nye regjeringen var dessverre et tilbakeskritt sammenlignet med det budsjettet vi la frem, også når det gjelder klima.

Havvindsatsingen vår ble halvert og forsinket etter regjeringsskiftet.

Senterpartiets parlamentariske leder mener vi må skyve på klimamålene.

Utviklingen av fremtidens grønne arbeidsplasser bremser opp på grunn av intern krangel.

Dette er alvorlig.

Norge må ha høyere ambisjoner enn dette. Det vi trenger er handling. Tempoet må opp og utslippene ned.

Der regjeringen bremser, øker EU ambisjonene enda mer.

Etter Putins overfall på Ukraina har ambisjonen om å fase ut russisk energi ført til at det er varslet enda større investeringer i fornybar energi.

Det gjør nok også at det vil være stor interesse for norsk olje og gass en god stund til.

Men for resten av næringslivet er det viktig å få med seg at mens regjeringens dieseltruck hoster og harker, så går EU-toget nå for full maskin.

Høyre la derfor torsdag frem en egen tilleggsmelding til stortingsmeldingen «Energi til arbeid».

Vi krever full fart på havvindsatsingen og etableringen av nye, grønne arbeidsplasser. Norske

bedrifter kan ikke stå igjen på perrongen når EU-toget går.

Det er en rekke næringer som trenger rom for å vokse fremover, når aktiviteten innen olje og gass gradvis vil reduseres.

De arbeidsplassene som må erstattes fremover har vært svært lønnsomme for det norske samfunnet.

Hvis vi skal opprettholde velferdsnivået vi har vendt oss til, så kan ikke de nye arbeidsplassene være utgiftsposter på statsbudsjettet.

Det vi trenger er nye jobber med høy lønnsomhet.

Jobber som bidrar inn på statsbudsjettet.

Det er mange gode eksempler på spennende bedrifter landet rundt som vokser kraftig.

På Eidsvoll produserer Eidel komponenter til satellitter og romfart.

I Tromsø lager Arcticzymes farmasøytiske produkter basert på torskeenzymmer.

I Lillesand lager ECG247 sensorer for trådløs langtids måling av hjerterytme.

Ja, det finnes mange slike.

Og Høyre vil ha mange flere.

Og enda flere som vokser.

Høyre vil ha arbeidsplasser som finansierer velferd, ikke subsidiesluk som tar penger fra velferd.

Det er ingen tvil om at ambisjonene er høye i næringslivet. De forstår hva som er nødvendig for lykkes i morgendagens grønne marked.

Men det er skjær i sjøen for den omstillingen som er nødvendig:

- Regjeringen trekker nå inn mange milliarder hvert år i økte skatter fra næringslivet, som skulle gått til å investere i omstilling.

- Kampen om arbeidskraften kan fort føre til økte kostnader.
- Havvindsatsingen og fremtidig tilgang på kraft er nå usikker på grunn av motsetninger i regjeringen.
- Signalene om nedskalering av viktige samferdselsprosjekter.
- Kuttene i midler til forskning og utvikling.

Dette kommer på toppen av problemer med tilgang på råvarer, prisvekst og internasjonal usikkerhet.

Det er viktig å forstå at det grønne skiftet forutsetter store investeringer om det skal lykkes.

Investeringer i næringslivet kan bare skje hvis det både er tilgang på kapital og investorene har rimelig trygghet for at investeringene kaster av seg.

Bedriftene trenger å vite at Norge fremover har et skattesystem hvor det lønner seg å investere i norske arbeidsplasser.

Hvor infrastrukturen bygges slik at
transportkostnadene kan reduseres.

Hvor det satses på forskning og kompetanse.

Hvor det bygges ut nok ny energi.

Det trengs en mer næringsvennlig politikk. Ikke
mindre næringsvennlig.

Kjære Høyre-venner, bedriftene trenger rett og slett
mer Høyre-politikk.

- o -

Kjære landsmøte,

Mange vil nok mene at det er i overkant mange mørke
skyer i horisonten.

Utslippene av klimagasser truer med å ødelegge
økosystemene.

Pandemien har herjet med oss i to år.

Straks den slipper taket, så faller bombene over
sivile i Europas byer.

Tryggheten vi så frem til forsvant.

Og det er alvorlig, mye av det som skjer.

Da er det viktig å se at det også finnes lyspunkter. Utslippene av klimagasser kan kuttes. Det beviste vi da vi styrte. Nå går EU foran og gir stor tyngde til omstillingen vi skal gjennom.

Pandemier kan håndteres. Det viste vi også da vi styrte. Forventet levealder gikk faktisk opp i Norge også under pandemien⁵.

Putins angrepskrig har grusomme konsekvenser.

Men Ukrainas motstand gir håp til oss alle.

Norge og andre demokratiske land styrker nå vår evne til å forsvare oss.

Krigen har ført de demokratiske landene enda tettere sammen. Gjort oss sterkere, i en tid hvor splid og populisme så ut til å svekke oss.

Det er all grunn til å fortsette å jobbe for å forbedre det norske samfunnet.

⁵ <https://www.dagsavisen.no/nyheter/verden/2021/10/19/storste-fallet-i-forventet-levealder-siden-2-verdenskrig/>

Vi står sterkere om vi klarer å inkludere flere i arbeidslivet.

Om vi klarer å gi flere voksne videregående opplæring.

Et mer mangfoldig helsetilbud tilpasset den enkelte. Flere veier inn i arbeidslivet for de som har havnet utenfor.

Flere lønnsomme jobber som ikke fører til utslipp av klimagasser.

Hvis vi klarer å bygge samfunnet sterkere, så bygger vi også et tryggere samfunn.

Derfor er den jobben Høyre nå skal ta fatt på så viktig.

Det mangler ikke på store utfordringer.

Høyre har mange svar.

Når vi går til valg i 2025 skal vi ha enda flere.

Svarene på hvordan vi kan fjerne hindre og støtte opp om mennesker slik at de kan delta og bidra i vårt samfunn.

I årene som kommer har vi behov for Norges beste politiske verksted.

For i 2025 skal Høyre være forsvarspartiet.

Næringspartiet. Skolepartiet.

Og ikke minst skal vi være inkluderingspartiet.